

Maria Boman Trajer

Socialnämnden 2017-09-06

Remissvar avseende - Förslag till överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län

Ärende

KSL:s styrelse har skickat ut förslag till överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län. Remissen är ställd till kommunstyrelserna i alla länets kommuner. Syftet är att kommunerna ska kunna köpa platser av varandra och den placerade kommunen behåller ett långsiktigt betalningsansvar. Överenskommelsen är en del i att kunna klara den utbyggnad av särskilt boende som behövs och därmed öka valfriheten för de äldre.

Socialkontorets förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna tjänsteutlåtande SN 2016/0130 daterat 2017-06-30 om att överenskommelsen inte kan antas i dess nuvarande form utan kräver revidering. Beslutet överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remiss om förslag till överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län.

Bakgrund

Den äldre befolkningen i Stockholmsregionen ökar och därmed ökar behovet av särskilt boende för personer över 65 år. Syftet med den föreslagna överenskommelsen är bl.a. att underlätta för kommunerna att planera och budgetera för de äldres behov.

Tidigare fanns en liknande överenskommelse i länet vid flytt till särskilt boende i annan kommun. Överenskommelsen upphörde att gälla vid årsskiftet 2013/2014 då flera kommuner i länet införde LOV inom Vård- och omsorgsboenden. Införandet av LOV medförde att även boenden utanför kommunerna ingick i valfrihetssystem med olika regelverk och tolkningar. Överenskommelsen blev i och med det svår att tillämpa.

Maria Boman Trajer

Socialkontorets utredning

Den föreslagna överenskommelsen innebär ett avsteg från ansvarsfördelningen som regleras i 2a kap. 8 § Socialtjänstlagen. Enligt överenskommelsen fattar utflyttningskommunen beslut om bistånd och behåller ett långsiktigt ansvar för myndighetsutövningen och kostnaden så länge den enskilde har behov av insatsen. Överenskommelsen innebär även att möjligheten att begära överflyttning av ansvar enligt 2 kap. 10a § SoL avtalas bort.

Inflyttningskommunen förmedlar plats till särskilt boende på samma villkor som om sökande vore kommuninvånare. Flera kommuner i Stockholms län har de senaste åren infört LOV inom vård- och omsorgsboenden. Enligt förslaget skulle ansvar och handläggning tydliggöras så att överenskommelsen går att tillämpa på ett bra sätt.

Antalet personer som ansöker om att flytta till särskilt boende i Danderyd är fler än de som ansöker om att flytta till annan kommun. Överenskommelsen skulle innebära att Danderyds kommun inte står för kostnaderna för dessa, utan ansvar och kostnad ligger kvar hos utflyttningskommunen.

Vid genomgång av förslaget till överenskommelse visar socialkontorets utredning att vissa delar behöver utredas vidare eller förtydligas:

- I 2a kap. 8 § SoL så regleras den enskildes rättighet att ansöka om särskilt boende i annan kommun. I överenskommelsen trycker man på att ge informationen om båda sökvägarna samtidigt anges att en direktansökan ska hänvisas till utflyttningskommunen enligt överenskommelsen. Detta kan leda till olika tillämpning hos kommunerna. Här finns en risk att den enskildes ärenden ”skjuts” mellan kommunerna och att handläggningen drar ut på tid, vilket drabbar den enskilde. Detta bör regleras tydligare i överenskommelsen för att undvika dessa situationer.
- Enligt förslaget bör den sökande vara fortsatt folkbokförd i utflyttningskommunen så att kommunen som har ansvar också får skatteintäkter och statsbidrag. I 15 § folkbokföringslagen (1991:481) framkommer att bostad för äldre som avses i 5 kap. 5 § SoL (2001:453) i en annan kommun än den kommun där personen var folkbokförd när denne flyttade till den aktuella bostaden, inte ska anses leda till ändrad bosättning. Om personen inte längre disponerar en bostad där denne tidigare varit folkbokförd, anses personen bosatt endast i kommunen.

Maria Boman Trajer

Godkännande av överenskommelsen innebär att kommunen avtalar bort sin möjlighet att begära överflyttning av ansvar enligt 2 kap. 10a § SoL.

Socialkontoret anser att den enskilde ska vara folkbokförd i inflyttningsskommunen och att statsbidrag, skatter osv regleras på annat sätt mellan in- och utflyttningsskommunen. Konsekvenserna för både kommunerna och den enskilde avseende kommunalskatt, avgifter, adress för folkbokföring osv är inte utredda och riskerar att vara mer omfattande och komplexa än vad som är ändamålsenligt.

- Under punkt 4 i förslaget regleras platser som omfattas/inte omfattas av överenskommelsen i förhållande till LOV. För den enskilde riskerar den föreslagna tillämpningen att få en begränsande effekt om denne bor i en kommun som har LOV med ett fåtal särskilda boenden utanför den egna kommunen. I Danderyds valfrihetssystem ingår för närvarande ett boende i Solna, ett i Täby och ett i Vallentuna utanför kommunen. Den enskilde får då inte tillgång till samtliga boenden i önskad inflyttningsskommun, utan bara det boende som ingår i Danderyds valfrihetssystem.
- Ansvarsfrågor regleras under punkt 6. Här föreslås en omformulering gällande MAS. Förslag att ändra meningen till:
Inflyttningsskommunen har MAS-ansvar enligt 4 kap. 6 § Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) och 7 kap. 3 § Patientsäkerhetsförordningen (2010:1369)

Om förslaget till överenskommelse antas så börjar den gälla den 1 januari 2018. Kommunens beslut om antagande är likställt med undertecknande av överenskommelsen. Den ursprungliga svarstiden på remissen var fram till 31 aug 2017. Kommunerna har fått uppskov på svarstiden för att behandla frågan i kommunstyrelsen i oktober. Tiden mellan beslut och ikraftträdande bedöms vara för kort och innehåller inte något utrymme för förändringar utifrån de remissvar som kommunerna lämnar. Kommunerna har även ett omställningsarbete kring rutiner/riktlinjer, avtal och samverkan att genomföra.

Socialkontorets yttrande

Socialkontoret är i grunden positivt inställda till en överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län för att öka valfriheten och underlätta för äldre personer att flytta till särskilt boende i annan kommun. Genom överenskommelsen och ökad samverkan mellan kommunerna skulle det även skapas förutsättningar för att bättre planera den åldrande befolkningens behov av insatser.

Maria Boman Trajer

Socialkontoret anser däremot att nedanstående punkter måste utredas närmare, förtydligas respektive ändras innan det kan bli aktuellt att anta överenskommelsen.

- Tydliggöra hur och var ansökan ska ske och handläggas. Information till den enskilde.
- Effekter av fortsatt folkbokföring i utflyttningskommunen. Hantera reglering mellan kommunerna istället.
- Förutsättningarna vid LOV.
- Ansvarsfrågan, formulering kring MAS.

Då detta är stora och viktiga områden anser socialkontoret att förslaget till överenskommelsen måste revideras innan beslut om antagande. Den beskrivna tidsplanen kommer därmed att bli svår att hålla varför ikraftträdandet av överenskommelsen behöver skjutas fram. Datomet för ikraftträdandet bör vara 6 månader efter antagande.

Britt-Marie Ekström
SocialdirektörIngrid Boheman Risto
AvdelningschefHandlingar i ärendet
Remiss från KSL
”Överenskommelsen”Expedieras:
Kommunstyrelsen